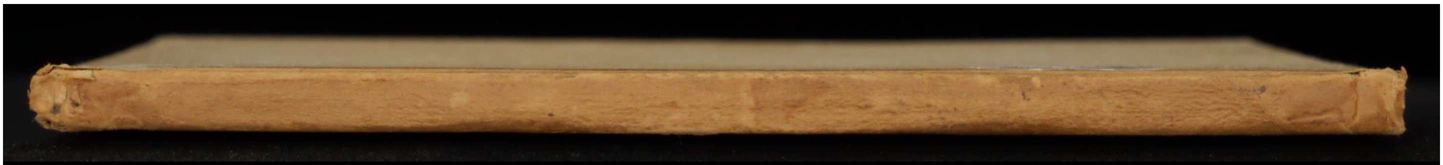
232

K

19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

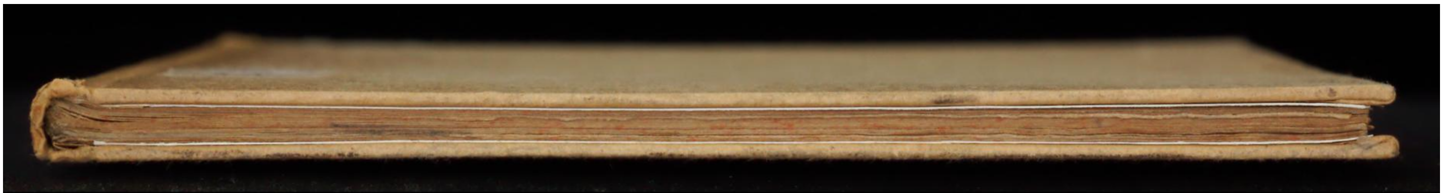

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

KW
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

FRIDERICI SPANHEMII F.F.

DE

CORRUPTIS EMENDANDISQUE STUDIIS ORATIO,

RECITATA IN ACAD. L. BAT.

Solenni Ritu

A. d. III. *Kal. Mart. Greg.* MDCXCIII.

Cum abiret IV. Rector ejuſdem Academiæ Magiſtratu.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud ABRAHAMUM ELZEVIER,
Academiæ Typographum, MDCXCIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

PERILLUSTRI
AC
SPLENDIDISSIMO
HEROI
D. JACOBO,

LIBERO BARONI DE WASSENAER, TOPARCHÆ DE OPDAM, HENSBROECK, WOCHMEER, SPIERDYCK, ZUIDWYCK, KERNCHEM, TWIKELO, LAGE &c. HOLLANDIÆ NOBILI, EQUESTRIS BATAVORUM MILITIÆ PRÆFECTO, URBIUM WILLEMSTAD, CLUNDER, ARCIUMQUE VICINARUM GUBERNATORI, SUPREMÆ AGGERUM RHENOLANDIÆ PRÆFECTURÆ ASSESSORI, &c.

CURATORUM
ACAD. LUGD. BATAVÆ
NOMINE EQUESTRIS ORDINIS
PRÆSIDI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

UT ET

CELSA DIGNITATE

SUMMISQUE IN REMPUBL. MERITIS

SUBLIMI VIRO,

D. CORNELIO DE TEREN-STEYN DE HALEWYN,

OLIM CURIÆ HOLLANDIÆ, NUNC ET URBIS DORDRACENÆ SENATORI, HUJUSQUE NOMINE IN CELSISSIMUM ORDINUM GERERALIUM CONSESSUM DELEGATO, &c.

LITERARUM PROMOTORI SUMMO,

ACAD. LUGD. BAT.

VERISSIMO NOMINE

CURATORI.

HO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

HORUMQUE

IN

ADMINISTRANDA ACADEMIA

COLLEGIS,

SPECTABILIBUS, AMPLISSIMIS,

GRAVISSIMIS

REIPUBL. LEYDENSIS

QUATUORVIRIS COSS.

D. JACOBO VANDER MAES,

EXPRÆTORI, CONSULUM PRÆSIDI, IN SUPREMA AGGERUM RHENOLANDIÆ CURIA ASSESSORI, SOCIETATIS INDIÆ OCCIDENT. PRÆFECTO, ACADEMIÆ THESAURARIO &c.

D. JOHANNI VANDER MARCK

MED. DOCTORI, VII. CONSULI &c.

D. THEODORO SCHREVELIO,

JURISC. III. CONSULI &c..

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

D. CORNELIO VAN GROE-
NEVELT,
MED. DOCT. EXSCABINO &c.
VIRIS
INTEGRITATE, PRUDENTIA,
FIDE IN REMPUBL.
EMINENTIBUS.
DENIQUE
PATRICIO ORTU
AC PROPRIA
DIGNITATE ET VIRTUTE
SPECTATISSIMO CONSULTISSIMOQUE
VIRO,
D. JOHANNI VANDEN BERG,
J.C. URBIS LEYDENSIS SENATORI, ILL.
ET
AMPLISS. ACAD. CURATORIBUS
A SECRETIS &c.

ORATIONEM
HANC SOLENNEM
DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

DE
CORRUPTORUM STUDIORUM
CAUSIS,
CUM
EMENDATIONIS VOTO,
IN
PATROCINIUM
VERÆ ERUDITIONIS,
V O B I S
QUIBUS EST IMPERII GLORIA
SUADENTIBUS CONCEPTAM,
PRÆSENTIBUS RECITATAM,
MANDANTIBUS EMISSAM,
QUA PAR EST ANIMI
OBSERVANTIA,
SACRAM FACIT
FRIDERICUS SPANHEMIUS F. F.
ACAD. L. BAT. PROFESSOR PRIMAR.
EIDEMQUE A BIBLIOTH.

Ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Ad Virum Celeberrimum, omniſque Doctrinæ laude Conſummatiſſimum

D. FRIDERICUM SPANHEMIUM, Fil.

De Corruptis Studiis perorantem.

Doctrinam quereris ſolidam, *Vir Docte*, jacere,
  Et ſtudiis ullum vix intereſſe decus.
Abreptos ſecli vitiis errare Docentes,
  Tramite non recto Diſcipuloſque ſequi.
Templa, Togas, Titulos indignis cedere prædas,
  Cingere & ignavos præmia rapta viros.
Hinc pia cura tuum pectus cœleſte fatigat,
  Omnia momento nunc ruitura brevi.
Quis tulerit queſtus tantos, *Vir Magne*, benignâ
  Aut dictis promptam præbeat aure fidem?
Ipſe fidem cohibere doces, atque anxia dudum
  Exhilarat Sermo pectora multa tuus.
Magno majorem miratur Belga Parente
  Filium, & ætatis fata beata ſuæ,
Quâ generoſa Patrum redit in præcordia virtus,
  Hanc etiam vinci SPANHEMIUSQUE docet.
Quâ rerum pondus verbis, quâ ſacra profanis
  Omnibus orantem jungere quiſque ſtupet.
Falleris incuſans ſeclum, virtute nepotes
  Doctrinâque tuâ quod celebrare jubes.
Fallor ego, ſimiles Tibi ſi, *Vir Splendide*, multos,
  Nec magis hoc Unum culmine ſtare putem.
Vive Decus Secli! Laudis veræque decentem
  Exemplo & doctâ pandito voce viam.
Felices animæ, tantæ veſtigia mentis
  Sectari tardo vel pede queîs dabitur!
Hunc audite Ducem, poſt hunc calcate Magiſtrum!
  Et pellent queſtus gaudia juſta pios.

JOH. à MARCK, S.Th.D. & Pr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

ACADEMIÆ *Lugd. Batavæ, ut &* REIPUBL. *Leydenſis Patres Conſcripti, Heros Perilluſtris, Viri Spectabiles, Perfectiſſimi, Clariſſimi, & qui iis eſtis à Conſiliis & Secretis Prudentiſſimi,*

Splendida Athenæi Batavi Lumina,

Collegii Publ. Sacrorumque Antiſtites ac Moderatores Venerandi,

Doctorum, Honorumque, aut cæteroquin Munerum in Civitate Titulis Ornatiſſimi Viri,

Hoſpitum omnis Ordinis, ac Lectiſſimo-

morum tandem Iuvenum Nobiliſſima ac Deſideratiſſima Corona.

Qui ex editiore hoc ſuggeſtu, ipſo hoc ſolenni,

Annua cùm noſtro veniſſent ſacra Lycæo,

coràm his Patribus, hoc cœtu Virorum, preſſis & laborantibus hiſce ſubſelliis, multotiens ad dicendum ſurrexi, quem nec ſpecies Majeſtatis, non gravitas Auguſta, ac defixi quandoque Regum aut Septemvirûm vultus, orantem terruerunt, neſcio, AUDITORES, quâ animi trepidatione ſentio me hodie commoveri, plus certè quàm vel uſus vel ætas mea poſtularent. Fuerunt nempe illa mea tempora, quum integer corporis animique vigor, ingenium excitatius, imaginandi vis fortior, memoria tenacior, accenſa pectore cupiditas laudis ardentior, ac denique crebrior exercitatio uſuſque dicendi, facerent mihi fiduciam, adderentque alacritatem, promendi oratione quod teretes etiam ac ſplendidas aures ſuſtineret. Nunc verò nimis valdè ſentio

quantum ingraveſcens ætas, & ſi non urgens certè adventans ſenectus, lentitudinis timoriſque mihi attribuat, detritis adoleſcentiæ viribus, languente facundiâ, memoriâ labili, fugacibus rerum ideis, tardioreque ex longâ deſuetudine perorandi ac neglectiore orationis ſtylo, quæ ſi nituiſſet aliquando ſitum modò quendam ac vetuſtatem contraxiſſe videtur. Hinc propè refugit timido ſanguis, & in ipſo dicendi principio exalbeſcit, luteo pallenteve vultu, labiis tremulis, ac mente de intrepido quaſi ſtatu dejectâ. Neque profectò felicitas mea eſt, quæ provectâ in longius ævum ſenectute vel Neſtoris quondam vel Iſocratis, ex quorum linguâ melle dulcior ac delectare nata fluxiſſe dictio memoratur: Non mihi quod M. Cathego contigit, qui ſe etiam ſenem quotidiano ſtudio in dicendo exerceret: Multo minùs quod M. Tullio jam ſexagenario majori, cujus oratio, ſeu redditam Reip. cum M. Marcello ſalutem gratularetur, ſeu atrociſſimi criminis ſuſpicionem modò à Ligarii, modò à Dejotari capite fortuniſque propulſaret, ſeu detonaret Philippicas in Patriæ hoſtem Antonium, cujus (inquam) ſenilis oratio tum affectibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

vehemens, tum nervis ac toris plena, tum venuſtate ac lepore admirabilis fuiſſe intelligitur.

Fateor ad gravitatem ſapientiamque Regiminis conferre annos plurimùm: Nec niſi illi ætati, quæ compoſitis affectibus vitæ rationes omnes ac calculos ſubducere aſſuevit, patuiſſe olim Curiam Hieroſolymis, Athenis, Spartæ, Romæ, teſtatiſſima res eſt, & unum aliquando Neſtorem decem Aiacibus antehabuiſſe Græciam, ita quoque Fabricios ſuos, Curios, Coruncanos, Fabios, Metellos, Appios, Catones, Calatinos, majoris feciſſe Terrarum Dominam, quàm fortiſſimum quemque Imperatorem ac Ducem. Tantum ſanè intereſt conſilio & auctoritate moderari, ut Navem, ſic Rempublicam, cujus eſt nervus triſtis quidem ac recondita ſed tamen ſubacta rerum uſu ſapientia, quæ dum in præterita redit, præſentia tutiùs ordinat, & futura providet ſagaciùs. Fateor inſuper haud dum me Terentianum ſilicernium eſſe, neque inter primum & ſextum quem geſſi in utroque Athenæo Magiſtratum interceſſiſſe tot annos, quot inter primum & ſextum Conſulatum M. Valerii Corvini, qui decem propemodùm

luſtra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

luſtra ab aditis honoribus, exactâ jam ætate, oblectaturus in colendis agris ſenectutem, numeraſſe fertur. Eſt tamen alia rerum agendarum, alia captandarum aurium ratio, quarum ſeveriſſimum, ſed & ſuperbiſſimum hodie judicium eſſe ſolet. Et quo remotiores à primis ſunt hi faſces mei Regiminis, quos nunquam immoderatâ cupiditate appetitos prompto lubenteque animo ſummiſſurus accedo, ut habet modum ac ſatietatem honos etiam & labor & vita ipſa mortalium, hoc mihi gravior ac difficilior extremus hic eſt actus perorandi.

Ac ſi quid erigit labantem, & titubantem penè linguâ trahentemque voces, iſtud præcipuum eſt, AUDITORES, quod hodiernâ gratâque luce in portum quendam ex longâ navigatione, propitio Numine, delatus mihi eſſe videor, vel confectâ viâ ac ſpatio decurſo ad calcem revocari. Quin & minuit perturbationem meam teſtata olim æquitas veſtra, quorum patientiſſimis auribus etiam ſolenni hacce Panegyri uſus ſæpè fui, uti recolligere animum meum jubet illorum quæ dicturus ſum inoffenſa atque expedita ratio. Non jam ex penetralibus Vetuſtatis naſcituro mihi ar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

gumento, quo in genere procliviùs faciliùſque mihi decurriſſet Oratio: Sive non unius Inſtituti, poſtquàm Chriſtianum nomen in Seculum intravit, aperuiſſem profanas origines; ſeu ex adverſo profanarum Religionum Moſaicos fontes indicaſſem, unde *potaſſe* ac *ſitim ingenii ſui rigaſſe* Poëtas & Philoſophos, ingenioſè Tertullianus; ſeu etiam, prout diverſum huc & illuc animus impelli conſuevit, retexendo Libros Judaicarum Antiquitatum, & contra Apionem Alexandrinum, primæ notæ Hiſtorici qui dubiam & ancipitem cum Polybio ac Livio palmam, Romæ quoque ſtatuam, habere meruit, accuſaſſem ego vel in ſignandis temporibus oſcitantiam, vel in commemorandis ſæpè rebus ſupinitatem, vel in reticendis verſutiam, vel in exaggerandis temeritatem, vel facilem quandoque in fabellis reponendis calamum, prout res ad ſuæ Gentis modò infamiam, modò admirationem ſtuporemque facere viderentur. Præterquàm verò quod non ad omnium iſta vel ingenium vel guſtum comparata ſunt; ſolent etiam frigus adferre orationi, vel minuere audiendi diligentiam, quæ ſic luce aliquâ mentes irradiant; ut nec emendent voluntates, nec affe-

Apolog. C. XLVII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

ctus permoveant. Faciam igitur quod extremâ ætate feciſſe legimus Romanæ Eloquentiæ patrem Tuſculanis Quæſtionibus, vel Officiorum Libris, & eum antè ſuis Morum Characteribus Ereſium Theophraſtum, propè exceſſurum è vitâ, ne dicam os illud lacteum Lactantii, vel auguſtum Hipponenſium nomen, quando ea tradere ſenes geſtierunt quæ ſeu ad publicam omnium, ſeu ad privatam ſingulorum utilitatem, componendaſque vel ad pacem vel ad ſapientiam mentes, conducere putarentur. Faciam nempe verba quædam, de corruptis atque emendandis ſeu Docentium ſeu Diſcentium, in quocunque genere Diſciplinarum, vel ſtudiis vel affectibus, quibus convertuntur ſæpè nimis Ludi literarum in ludos factos in fraudem publicæ rei, Scholæ in Arenas, in Scenas Suggeſtus, Eccleſiæ in Theatra, uti Præcones pacis in Feciales faceſve ac turbines ſeculi ſui, quod de Antonio & Caſſio dictum memini. Quod argumentum ut veſtrâ nuper auctoritate piâque ſollicitudine mihi expreſſum eſt, PATRES CONSCRIPTI, non ſanè quadriennio toto, qualis Oratio pro cauſâ Cteſiphontis, perpolitum, ità nec ab ætate meâ, nec à perſonâ quam ſuſtineo,

neo, nec à loco aut tempore alienum duco, licet magnoperè ab intemperie animorum qui patrocinium pacis, ac veræ ſapientiæ, etiam ſine acerbitate aut lædendi voluntate ſuſceptum, averſantur. Ac quàm maximè vellem, non quidem ineſſet aliquid mihi Tullianæ opulentiæ; aut ejus in dicendo vehementiæ, atque animoſæ facundiæ quâ exegiſſe tyrannidem Brutus, imperaſſe animis Cæſar, affeciſſe Hortenſius, commoviſſe C. Gracchus, ſeditiones extinxiſſe Valerius, vel Popilius, referuntur; aut quâ in Græcis fulminaſſe Pericles, ſonuiſſe Æſchines, peroraſſe Gorgias, perculſiſſe atque inflammaſſe Demoſthenes; vellem tamen ineſſent quales vel in Cypriano lepores, vel in Hilario ſpiritus, vel in Hieronymo aculei, aut qualis vel in Chryſoſtomo venuſtas, vel in Baſilio gravitas, vel in Nazianzeno denſa rebus brevitas, vel in Ambroſio grandiloquentia, vel in Auguſtino ſuadendi adſtruendique vis quædam ſingularis! Ut ſi non ſuavitate aliquâ perfundere valerem audientium animos, ſaltem igniculis quibuſdam accendere, & in pacis modeſtiæque amorem, ac veræ eruditionis ſtudium rapere, oratione non magnificâ quidem aut tur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

turgidâ, vel inſidias auribus factura, imò, quod de formâ Auguſti tradunt, *omnis lenocinii negligente*, pudicâ ſanè & ingenuâ & qualis Anaximenis fuiſſe fertur ἀπερίττῳ, nec vel Aſiaticâ loquacitate faſtidium, vel inſolenti & perplexo genere crucem vobis allaturâ. Quanquàm in limine profiteor, quæcunque futura ſit declamatio mea, nullius profectò ad offenſionem, cujus cauſas procul habeo, omnium autem ac meam ipſius ad emendationem ſalutemque comparata, non unum genus fore adverſum infeſtumque mihi, illorum qui affectui cuivis deſerviunt dùm quod velint promoveant, aut quorum feralibus altercationum ſtimulis, vel œſtro quocunque alio, mentes agitantur, apud quos de re parùm gratâ nec ſatis me commodè dicere, nec graviter conqueri, aut liberè ſatis vociferari poſſe, equidem intelligo.

Suet. Oct. LXXIX.

Laert. l. II. in Anax.

Quotiens, AUDITORES, hanc rerum Univerſitatem, & quicquid Cœlo Terrâque oculis ſeſe noſtris ingerit, percurro animo meo ac cogitatione, totiens ſoleo indignatione quâdam & ægritudine conturbari. Dùm video ferri ſingula, naturâ duce & appetitione quâdam, ſenſu alia, alia mente deſtituta,

tùm in communem utilitatem, tùm ad ea omnia ad quæ ab opifice ac conditore Mundi ordinata ſunt; ſolum quaſi Hominem, qui ratione ducitur, falſis deluſum imaginibus à fine ſuo plerumque divertere, & in alia omnia ſuâ cupidine ac voluntate trahi, quàm illa propter quæ editus in hanc lucem eſt, & quæ verâ eum certâque felicitate mactarent. Iſtud verò afficit multo graviùs atque acerbiùs, eum inter homines Ordinem, quem ſublimioris ſapientiæ ſtudium, quem magiſtra vitæ ſeu Philoſophia ſeu Hiſtoria, quem recondita pectoribus omnis Antiquitas, quem piæ Sorores dextris innexæ, quem rerum divinarum atque humanarum cognitio, quem ſtudiorum denique ac vitæ ſimilitudo, ſed & communis mediocritatis ſenſus, ad mutuam εὔνοιαν, ad conjungendas amicitias, ad placidi manſuetique animi officia, ac jucundiſſimam conſiliorum laborumque ſocietatem, vel M. Tullio judice, invitant, illum Ordinem fine toto ut plurimùm excidere, ac vero uſu ſapientiæ neglecto, conſectari ſæpenumerò quæ ad oſtentationem, ad garrulitatem, ad ſimultates, ad infeſta cernendaque frontibus odia, ſanè plurimùm, ad cul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

cultum verò Numinis, ad cognitionem rerum, ad emendationem diſciplinarum, ad commoda ſocietatis, ad frænum cupiditatum, animique oblectamentum, parum aut nihil omninò faciunt. Omnium verò maximè lævum augurari, ægroremque concipere animo jubet, Hierophantarum genus indomitum atque implacabile: Qui dum Oratores pacis, ſupremâ Domini voce, per omnes Orbis plagas propagandæ, ex montium veluti jugis apparent, ora oleæ fronde, manus caduceo, pedes (ut ſacro cum Vate loquar) læti nuncii præconio decorati; dùm arctiſſimis nexibus communis fraternitatis, ſacramenti, miniſterii, laborum, certaminum, inter ſe continentur; dùm omnibus una ſalus *unumque periclum*, ſed & una mater Eccleſia quæ iiſdem viſceribus, eodem Verbi ſemine, facientibus iiſdem Patribus, progenuit, intereà nec diſſidiis modum nec affectibus ponere didicerunt, aut Vulpes, aut Leones, aut quod de Syllâ dictum Romæ fuit, utrumque ſimul. Sed Leones non niſi in diſpar genus, iſti in fraternos ictus, & Cadmeia ituri certamina: Ut nullas *adeò infeſtas hominibus beſtias* ſcripſerit Ammianus, ac *Lib.* xxii. c. v.

 ſibi

ſibi ferales eſſent plerique non tàm Chriſtiani, quàm Chriſtianorum Antiſtites. Quorum ſcilicet mentes *in furias ignemque* ruerent, melle labia, corda felle obſita, armatæ manus, linguæ acuminatæ, obſeſſa draconibus ora, calami ſanguine tincti non atramento, viſcera ejurare bilem neſcia, nec niſi longis ſimultatibus magniſque cladibus iræ expiandæ.

Sanè antiquas Fratrum diſcordias, & inſociabile regnum eſſe, Neronis occaſione & Britannici, monuit acerrimi ingenii Tacitus. Id ipſum ego de regno modò Eruditionis, modò Auctoritatis, cujus cauſa violentur ſanctiſſimarum ſocietatum jura, atque *infidos agitat diſcordia fratres*, quibus nihil ſæpè nefas nec in facinore, nec in libidine. Dixiſſet pius ille Marcus; ô Marcomanni, ô Quadi, ô Sarmatæ, tandèm alios vobis inquietiores inveni. Non revocabo Conſtantini illa tempora, quando adjungente ſe Nicænis Amphictyonibus Chriſtiano Imperatore, moderaturo conſilia Oecumenici Senatûs, nil ferè præter querulas & importunas diſſidentium Epiſcoporum voces aures Principis implerent, conſulturi illorum pudori qui omnem exuiſſe videbantur. Nec reponam

Ann. XIII. 17.

Amm. lib. XXII. C. V.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

nam quæ prudentiſſimus Hiſtoricus, Paganus ipſe quanquam, vaſerrimi Juliani inſtituto, de perdendo Chriſtianorum nomine, poſt interdicta literarum ſtudia, ſerviiſſe nihil ſuprà ſacrilegas Antiſtitum diſſenſiones, quas augeret licentia temporum. Ac cui non moverunt ſæpè ſtomachum vel unîus Hieronymi, quo nihil fuit nomine doctius vel ſanctius, modò cum Ruffino Aquilejenſi ex pertinaci in Origenem odio, modò cum Gallo Vigilantio pro Martyrum cineribus vigiliarum ac cereorum religione honorandis, modò cum Joviniano Monacho pro laudibus virginitatis adverſùs individuæ conſuetudinis jura, modò cum Johanne Hieroſolymitano ob quoſdam illi adſcriptos errores Adamantii, modò cum Hipponenſi Auguſtino adſtructuro Paulum non in ſpeciem, ut voluit Stridonienſis, ſed *in faciem* reſtitiſſe Petro, geſtæ propalàm ſimultates? Eo æſtu contentionis abrepto Hieronymo, eâ linguæ impotentiâ ac ſtyli intemperie graſſato, ut nullis non morſibus ſæviret, nullo non ſale luderet, injuriis nullis temperaret, diceretque audacter contumelias.

Amm. Marc. Ibid.

Hieron. Op. T. II.

Nihil equidem eſt quod ad inveterati du-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

dùm mali aſſurgam priſtinas origines, à quibus quo extremâ hâc ætate longiùs diſceſſum eſt, hoc magis labes altè defixa robur acquiſivit. Equidem quoad longiſſimè poteſt reſpicere mens mea ſpatium præteriti temporis, fidenter ſuſtineo, ſeu à renatis literis, ſeu ab ejuratâ ſuperſtitione, trucique Babylone res ſuas ſibi habere juſſâ, nunquam magis aut divulſas odiis, aut ſententias diſcerptas, vel etiam corruptas depravataſque moribus, apparuiſſe officinas bonarum Artium, ac Diſciplinas cum maximè ſacram. Quocunque obvertimus oculos, quanta ſtudia decertantium? quanta ipſa certamina? quàm adverſa callidaque conſilia in rem cujuſque ſuam, non profectò publicam? & quàm inane ſæpè nomen aut veritatis, aut profectuum, aut eruditæ ſapientiæ? Quæ dùm ex ſe hominem deprimit, quotquot certè amant bonam mentem, augetque conſcientiam eorum quæ ignoramus, & caliginoſæ noctis nec unîus nebulæ quâ circumfundimur univerſi, tota paſſim aut turgens ventoſaque hodie cernitur, omnia ſcilicet animo complexa; aut ſterilis & exucca, corticem lambere, grammatica bella ciere, aptareque voces & numeros nata, non ani-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

animum; aut in deterendis aliorum laudibus, ac revellendis etiam turbandiſque cineribus, ingenioſè procax; aut faſtidio veterum, hæc dùm ferè clàm ſunt, ac de manibus ſcripta Antiquorum excutiuntur, parturiens magno ſtrepitu & enormi loquacitate in ſpeciem nova & admiranda, ad quæ improvidæ mentes quaſi tempeſtate delatæ, deinceps tanquam ad ſaxum adhæreſcant. Uſque adeò ut nihil penè profectum ſit à Celſis aut Epicuræis in Moſaicas & Chriſtianas origines acerbi, nihil à Scepticis opinatione dubii, nihil à Sadducæis in ſpirituum cum hominibus commercia contumelioſi, nihil à Gnoſticorum æmulis Allegoriarum licentiâ paradoxi, nihil denique ab hominibus ſui plenis modeſtiæ fines egreſſi, quod non ætas hæc noſtra poſtliminii quaſi jure revocaverit. Utinam fallar, AUDITORES, adeò nihil nunc eſt rerum omnium quod malim, teſtor Deum immortalem, quàm me ea falſò ſuſpicari, undè res ſive literaria, ſive ſacra, quotidiè in deterius detur, ac ſucceſcant mali ſemina in feraciſſimam meſſem infelicis lolii ac ſterilis avenæ. Atque ut quod inſtitueram primò oratione pertexam, Medicorum filios imitabor, qui morbi ſede & cau-

ſis

ſis exploratis, ſeu hæ lateant intrà viſcera, ſeu forinſecùs adveniant, remedia hoc ipſo prudenti aut experto nemini ambigua eſſe ſinunt. Nec quiſquam judicio ſuo aut affectu præceps conjecturâ auguretur, dicturum me eſſe invidioſâ commemoratione quæ ad paucos, vel quæ ad nos ſolùm pertinere videantur; quin imò dicam quæ ad omnes, exteros & indigenas, docentes diſcenteſque, quando hoc mali contagium per traduces veluti propagatum in omnes artus, omnes propè Scholas ac Diſciplinas, ſeſe diffudit.

Nec prodigus ero judicii mei, ſi primam mali labem à degenere Scholarum & Academiarum uſu derivavero. Quid enim, num aperti hi Ludi bonis Artibus ac Diſciplinis, ad hoc modò ut diſcuſſâ primæ ætatis caligine, Dialecticâ ſubtilitate, vel Ideali dicam an inani cognitione ac contemplatione rerum, Adoleſcentum mentes perfundantur? An ut revocentur ſub larvâ Chriſtiani nominis, quaſi hiſtrioniam ageremus in orcheſtrâ vel perſonam in theatro, Scholæ Epicuri, vel Anaxagoræ, vel Democriti, vel Zenonis, aut Socratica, quæ vox Ciceronis fuit, de rebus omnibus dubitatio? An ut *exquiſitæ re-*

Acad. Quæſt. 1.4.

ctæque

Etæque rationis obtentu, ſic Hermogenis fumos ridebat Tertullianus, retractentur ac refigantur quæcunque eſſent à majoribus accepta, docendâ pube ſeu jam Eccleſiæ, ſeu Themidis, ſeu Æſculapii ſacris initiandâ, unum veri Criterium, unam Medicinam eſſe mentis, accenſum à Deo ipſo naturæ lumen maculis nullis obſcuratum, aut vim quandam ingenitam quâ quiſque duci ac regi ſeſe quàm ſecuriſſimè patiatur? An fortè ad pedes Magiſtrorum ſedere juſſi ingenuarum Artium alumni, ut iſtorum in verba, & ſtudia, & propenſiones, vel affectus inflectantur tenellæ mentes, vimineæ quaſi & plicatiles, aut etiam odiis ac præjudiciis occupentur infirmiſſimo tempore ætatis, recentes veluti teſtæ, aut nivea à fullone lana, odorem coloremque quem ſemel imbiberint ſervaturæ diu? An etiam ut ſuffeni Juvenes ideis ſuis tanquàm vento quodam inflati, ac propriæ ſapientiæ ſucco turgentes, magna de ſe præſumere, inanes ſonos reddere, & ad perceptionis ſuæ tribunal divina omnia & humana rapere doceantur? Futuri eâ ratione anguſtis vaſis ſimiles, quæ ad marginem uſque & oras plena, liquorem quemcunque alium ne admittere

C. Hermog. c. XXXV.

 qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

quidem poſſint, ſeu jam cœlitùs piis mentibus infundendum, ſeu exprimendum aliundè ex ſuaviſſimis Moralis diſciplinæ, Hiſtoriarum, omniſque Antiquitatis Græcæ, Romanæ, Chriſtianæ, quaſi oleis & vinetis. Non hæc vobis, opinor, Mæcenates, non iis qui chara pignora in oculis gerunt, ſententia unquàm ſedit. Multo minùs, quæcunque ſit & jure quidem eſſe aliqua debeat, procul Atticæ Academiæ rigore, etiam ridendi ac cachinnandi licentia, caſtigandique amicis ſubindè potiunculis ſtudiorum ſeveritatem, non eô tamen in has Sapientiæ domos ſpes omnes veſtras ablegatis, ô patres, ut laxentur laſcivientibus ingeniis fræna libidinum, & ſint Scholæ noſtræ, pudet effari, immoderatæ libertatis magis quàm bonarum mentium officinæ, inter popinarum diverticula, & Trimalchionum cœnas, & tralatitias popinationes, aut ſtuproſam petulantiam probaturam ſe

timidas non habuiſſe manus.

Quaſi ſimulac Academiæ limina ſubierint adoleſcentes primâ face ſurgentes, prodigi temporis, & peculii ſui, & cenſûs *in damna furentis*, quandoque ſanguinis, nulli ampliùs,

quod

quod Galbæ Imperatori expreſſum legimus, *Sueton. Galb. IX.* otii ſui rationem reddere teneantur, habeantque, ſed aliter ac voluit Zeno ille Philoſophus, ἐξουσίαν αὐτοπραγίας, ſeu quidlibet audendi faciendive poteſtatem. Interim circumſpicienti mihi quaquaverſùm hæc una penè Academiarum omnium facies apparet, ſentitque hodiè Fœderata Belgica, Germania ingemiſcit, experitur Britannia, clamat Italia, ac Muſæ ipſæ oppreſſæ jacenteſque nec ſine ejulatu plangunt. Quin uno omnes ore, transferri in doctas haſce porticus, in fauſta hæc penetralia, candidatæ lectæque pubis examina, ſanè ut pendeant ex docentium ore in iis quæ cognoſcenda primùm, tùm facienda, ſperandave ſingulis ſi frugi eſſe voluerint; præcipuè verò ut vivas in Magiſtris ſuis non doctrinæ modò, ſed & ſapientiæ, concordiæ, frugalitatis ac temperantiæ imagines exprimere aſſueſcant: Secùs atque ex Ariſtippi ſcholâ ἀσώτους, ex Zenonis Stoâ acerbos, ex Epicuri hortis ſolutos ad omnem libidinem, ex Chryſippi porticu Dialecticos ſeu contentioſos, quod de Megarenſibus dictum, atque in defendendo *Laert. Euclid. init.* pertinaces exiiſſe Diſcipulos, proditum memoriæ fuit. Ut adeò eſſe debeant hæ ſcholæ

 ſan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

ſanctioris diſciplinæ, perpetuæ velut ἀσκήσεις, undè prodeant dociles ac ceteræ flecti mentes non doctiores modò, abſtruſâ rerum aut vocum indagine, ſed meliores cultioreſque & quàm emendatiſſimæ animo, linguâ, moribus, dixiſſet Septimius, *gloriæ & eloquentiæ ſolius libidinoſæ.* Dùm nempè caſtiſſimis præceptis animi componuntur, ſeverâ lectione juvenilis ferocia mitigatur, rudes iſtæ veluti gemmæ à peritis artis poliuntur, quandoque indomiti ætati pulli, nam & malignâ indole Socrates & ingenio aſpero ac feroci Themiſtocles fuiſſe memorantur, non tam ſeveræ diſciplinæ, aut multæ irrogandæ, quàm pudoris fræno, & virtutum incitamentis, certè miti lenique cenſurâ, conſtringuntur.

Tert. Apol. XLVII.

Sed indè fortaſſis auſpicandum mihi fuerat, AUDITORES, undè intemperies omnis animorum, & affectuum impetus, bellorumque fomes, ac pernicies ingeniorum. Videlicet dum qui ſe magnis rebus applicant, aut ſeveris ſeſe artibus dedunt, non prius animum pietate & gratiâ ſuccingunt, qui primus ad ſapientiam gradus eſt. Atque ita dum hæc Muſarum Delubra ſubeunt mentes Deo vacuæ, in terras curvatæ, neſcientes Cœli commercia,

cia, nec propiùs unquam illi admoræ qui *dirigit unus*, cujus unîus eſt conceptam mollito quaſi gremio doctrinæ ſementem ſubigere & occare, lucem mentibus velut oleum lampadibus affundere, voluntates ducere, domare affectus, impetus comprimere, tempeſtates ſerenare, ac ventis ipſis ſtatuere modum. Et cùm omnia poſt Religionem ponenda ſemper duxerit Civitas Æterna, in omni introitu initium à ſupplicationibus factura, quomodò vel Ignoto Deo pulvinaria, & βωμὰς ἀνωνύμας *Aras ſine nomine*, Athenienſes decernebant; quid ab eis expectes, quibus notiſſimi Dei conſcientiâ, Ideam vocant, in nudam contemplationem verſi, & Religione omni poſthabitâ, hæc ipſa ludus eſt, mantelum, inane nomen, immodica (aiebant illi) *garrulitas* blaterantium, ut *Act.* XVII. 18.

jam ſibi quiſque Deos, avido certamine, fingat?

Et quid poſteà mirum, hoc ſapientiæ omnis fonte turbato, lutulentum omnia fluere? hoc igne ſubducto pectoribus vel ſopito, nullâ incaleſcere eadem aut moveri charitate Dei, patriæ, parentum? vel diſſidere à ſe invicem ſtudiis, etiam armis, qui à Deo quàm maximè? denique ferri præcipites in amentiam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

tiam, qui vel Jovem tonantem ludibrio habent, proprium iſtorum quanquam ſit trepidare? Eſt igitur divini amoris ſenſus, uti animorum coagulum, ſic frænum additum affectui ferocienti; ut quidvis perferre ſtatuat pius, potiùs quàm aut officium prodat aut fidem. Etiam Lupus cum Agno conſueſcat, quem coërcuit ac cicuravit Gratia, abſque hac ne Agnus cum Agno. Et ſi fas mihi ex Sacris adferre hoc loco auctoritatem dictis ac fidem, en
1 *Sam.* XVI. 17. ſimulac receſſit à Saüle *ſpiritus Jehovæ*, agitatum eum quaſi furiis, ac trepidantis animi motibus! quales febricitantium eſſe ſolent, ſeu horrore membra collidantur, ſeu æſtu ferveat bulliatque ſanguis; quando illorum etiam officia ſiniſtrè excipiunt, qui admovere
Geneſ. XLV. 5. 24. medicam manum allaborant. Ita inter Jacobæos fratres ceſſatum à perturbatione atque animi motibus tùm primùm fuit, quum ruente Joſepho in benignos amplexus rediiſſe ſe in gratiam cum irato illo Numine intellexerunt. Vix etiam cor unum antè viſa eſt Apoſtolorum Eccleſia, quàm poſt defæcatas humanis affectibus mentes, illapſu illius Spiritûs qui diviſas quidem linguas & flammas,
Act. II. 11. eundem tamen animum, eademque *Dei magnalia*,

lia, ſpectantibus exhiberet. Quomodò non vulturis ſpecie ſed columbæ Cœleſtis afflatus, aut aliàs flammæ expreſſus imagine fuit, quâ amore incaleſcant viſcera, non irâ exardeſcant, etiam venti ſed leniter adſpirantis, non Æolio furore vertentis ima ſummis, mergentiſque profundo.

Sicubi *victa jacet pietas*, AUDITORES, quem vos Aſtrææ, quem Gratiis, quem illi amori quo Chriſtiani inter ſe colligantur, locum fore putatis? Ne illum quidem amorem volo quo quiſque alteri meliùs eſſe quàm ſibi ipſi malit; qui pro adverſantibus etiam fortunas, vitam, ſalutemque profundat; aut quo Nazianzenus, ſedandis commotæ Eccleſiæ fluctibus, *hunc Jonam*, inquiebat, *exturbatum in mare præcipitem date*! aut qualem ſuprà omnem Angelici chori vel facundiam, vel contemplationem, extulit Apoſtolus Gentium. Eum dico ſenſum humanitatis, communiſque ſortis, dum pares omnes ſumus origine, conditione, affectibus, mortalitate, parili omnes, aiebat Hipponenſis, dignitate Naturæ, ſi non omnes dignatione Gratiæ, quo tactus ſenſu ne ingrato quidem vel maledico iraſcendum M. Aurelius cenſuit; etiam Veri fratris,

In Vitâ Greg. Naz.

1 Cor. XIII. 1. 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Capitol. in M. Anton. & in Vero. tris, quem *in pluribus Neronem* dixit Capitoli-
nus, ſic collaudaturus virtutes, ut vitiis ac
ſceleribus velum celando aut defendendo ob-
duceret. Nec aliundè Alexander Grammati-
cus, cui Ariſtides parentavit ut excellenti om-
ni genere laudis ac doctrinæ viro, ne *ſolœciſ-*
M. Anton. εἰς ἑαυτ. I. 10. *mos* quidem vel *barbariſmos* exprobrari cuiquam
voluit, minùs in ipſo contentionis æſtu fieri
aut dici convitium; quæ & Maximi Philoſo-
phi, & Apollonii Alexandrini, ſub utroque
Antonino, laus fuiſſe fertur: Ipſo Platone,
quem aliàs optimè ſcire Jamborum uſum ſal-
Athen. Lib. XI. ſè Protagoras, & à quo non abſtinuerat mor-
dax Cynicorum parens, ſcripturo Dialogum in
Ἐριστικοὺς & Contradicentes. Ah! quàm diſpares
hodiernæ Sorores! ut galeata & in pugnam
acris hodierna Pallas! ut adverſis avibus revo-
cata Ἐλεγχτικῶν ſeu Redarguentium illa ſecta, quæ
dum omnia perſtringeret, εἰς ἀπορίαν modò
quandam ac perplexitatem, δι' ἐναντιολογίας ſuâ ar-
In Pericle, init. ferè. guendi libidine, Plutarcho teſte, induxiſſe
fertur. Et quàm bellè Carpos appellaveris,
qualis iſte apud elegantiæ ſed & nequitiæ om-
Petr. Sat. C. XXXVI. nis Arbitrum, qui toti ſunt in carpendis alio-
rum laboribus, & in quos rectè aptetur iſtud,
cave Canem! vel qui ut princeps Hiſtoricorum
Poly-

Polybius, inſectati quæ non facilè imitentur, *In Fragm. ex Suidâ.*
ἐκθεατρίζουσι τὴν ἑαυτῶν ἀκρισίαν inopiam modò ſuam ac temeritatem velut in theatro ſpectandam præbent. Prô ſeculi deficientis cacoëthes! Quo deinceps ſi quid librorum evolvitur, ſi quod vitæ tempus publica privataque ſtudia ſuffurantur, ſi quos hodie Cleanthas aut Demoſthenas exercet multa lucerna, cave credas aliorum luminibus adjungi quicquid indè lucis in literas aut diſciplinas derivatur! Imò verò una cura, unus hic labor eſt, obſcurare vel extinguere ſi quas alias faces aut lampadas, ſi quæ lucida alia ſidera in orbe literato providum anteà Numen accendit. Hoc unum lucubraturis, quandoque in ſenatum Eruditorum vixdùm adlectis, datum eſſe negotii creditur, protervâ cenſuris & cavillis Muſâ criſim in alios exercere; aliorum vel labores vel perſonas inceſſere; magna nomina, ferè ut Homerum Plato, è doctæ Reipublicæ tabulis diſpungere; his ſi quid exciderit oſcitanter, ſi qua vel palea vel feſtuca capillamento adhæſerit, pipulo differre; capitales inimicitias decernere; inſcitiam improperare; velitari, altercari, arrodere, ducere contentionis funem; excitare in diſcipulorum

animis, antè adſtringendis quàm quid eſſet optimum judicare potuerint, vel indignationem vel contemptum. & quod ne provocatis Athenienſium leges permiſerunt, nec ſuis Chilon Lacedæmonius, nec in Republicâ ſuâ Plato, κακολογεῖν τὲς τεθνηκότας ſeu defunctorum ſollicitare manes, ac mortuos quandoque leones confodere. Obtenditur offenſioni defenſio, ambitioni zelus, ſceleri religio, τῇ φιλονεικίᾳ ἡ φιλαλήθεια Ac ſplendidis ſæpè bullatiſque nugis, ne caſſâ nuce æſtimandis, non majoris certè quam ſi de Neſtoris poculo certaretur, vel de Achillis clypeo, ejuſve *inter virgines nomine*, aut de nutrice Anchiſæ, de novercâ Anchemori, de matre Hecubæ, de Siculi Aceſtis annis, de avibus Penelopes, de Telemachi clauſtro, de Ulyſſis non modò erroribus, aut ſociis, ſed & pyris à patre Laërte acceptis, prætexitur ſalus omnis Reipublicæ ſive literariæ, ſive ſacræ, ac Tyria maria concitantur. Vah! quàm difficiles perſæpè ineptiæ

Suet. in Tib. LXX. Vid. & Senec. Juven. Quintil. A. Gell. Athen. &c.

vanæ ſteriliſque cathedræ,

ſed tamen canoræ! verborum indignato jam Platone λεπτολογίαι, operoſæ nonnunquam literarum ἐξετάσεις, *Lanivium* an *Lanuvium*, *porcâ* an *porco*, olim *veſtri* an *veſtrûm*, legeris, σμικρολόγων ſubtili-

Dial. Protag. T. I. Gell. L. XIV. C. VI. L. XX. C. VI.

tilitates, originationum argutiæ, conjecturæ hyeme Gallicâ frigidiores, quæſtionum aut ratiocinationum decipulæ, vel novarum interpretationum præſtigiæ, quibus Deus loquens inducitur quâ ferè ratione Lacedæmonii Deos ſuos veſtiebant, eo ſcilicet habitu quem delectare ac placere quàm maximè δημαγωγοὶ, populo & ſcenæ ſerrituri, intelligunt. Quàm iſtorum pauca ad Eloquentiæ apparatum, ad lucem Hiſtoriæ, ad reſtitutionem Temporum, ad Naturæ contemplationem, ad Morborum levamentum, ad adminiſtrationem Reipubl. ad auctoritatem Legum ac Judiciorum, ad incentivum Pietatis, ac Religionis firmamentum, quò ſtudia omnia collineare oporteret? Quinimò undè roſas iſte colligit, hic ſpinas, nec tam iſtorum plurima ingenia excolunt quàm perdunt, nodos haud tam expediunt quàm fortiùs adſtringunt: Et quod de Arceſilâ Veteres, utique ingenii acumine ac dicendi lepore eminenti, ſed aſpernato antè ſe dicta, atque identidem iſtud ingerente, Φημ' ἐγὼ *ego dico*, haud raro clariſſimæ luci tenebras offundunt, & Pyrrhoniſmum modò quendam in res Sacras reducunt, quô huc hinc illuc incertè erret animus. Parem illi ſanè cum Ana-

Laërt. L. IV. in Arceſ. Lact. de Falſâ Sap. L. III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

xagorâ, Thalete, Democrito, ſive laudem ſive reprehenſionem merituri, quos accuſavit Antiquitas, uti Didymum Grammaticum Seneca, incubuiſſe eis quæ χαλεπὰ, θαυμαστὰ in ſpeciem ardua & admiranda, ſed tamen περιττὰ, ἄχρηστα, ſupervacua & nullo aut exiguo in rem communem uſu, neglexiſſe verò τὰ συμφέροντα ſeu quæ ad humanæ vitæ ſocietatem ac beatitatem pertinerent. Et in iſtis vel conquirendis vel venditandis quot bonæ horæ deperditæ, aut chartæ commaculatæ, aut ſuggeſta impleta clamoribus, & aures percuſſæ fremita quodam, dividendis ità ſtudiis inter eos qui captant & qui captantur?

Ariſtot. Ἠθικ. Εὐδημ. *L* v. ζ. *Sen. Ep.* LXXXVIII. *L.* XIII.

Heu nobis! quid dicturi, AUDITORES, qui priora cum noſtris temporibus componerent, niſi quod Cleanthes olim, τότε μὲν ἔργον, νῦν δὲ λόγος, olim *rebus* nunc *verbis* adhibitam operam; vel quod Eccleſiæ Patres, intuitu ſollicitatæ in dies doctrinæ majorum, olim præſcriptum longi temporis fide, deinceps *annuam* fieri vel *menſtruam*, certè dogmatum varietate & gloſſematum portentis fluxam ac mobilem? Et quaſi in ludo gladiatorio vitam ageremus, ſpectantibus populis ſed inter ſuſpiria & lachrymas, pulſantur quotidie Fratres, Scholæ colliduntur,

Stob. Serm. CCXII.

tur, concutiuntur Eccleſiæ, *infunduntur animis odia*, quod ingemuit Milevitanus, & grandia ſæpè Volumina extruduntur quibus ut tormentis, aut machinis, expugnetur aliorum fama ac proteratur. Face utique manibus accensâ, ut olim in Parnaſſo, ſic hodieque noſter Apollo cernitur, face non quæ lucem ſed quæ incendia latè circumferat: Ac Muſæ noſtræ, etiam Sacræ, eodem penè ſunt adſpectu terribiles quo apparent in Numiſmatibus Furiæ, armatæ ſerpentibus, tædis, flagellis, ſtimulis, & canum ululantium latratu, aut qualiter *Optat C. Parmen. Lib. IV.*

indomitos in corde gerens Ariadna furores.

Ut in duas quaſi partes Orbem omnem Literatum poſthac dixeritis eſſe diviſum, dùm aliorum conſuetudo perpetua eſt in vi inferendâ, aliorum in repellendâ; quod poſtremum & doctis ratio, & barbaris neceſſitas, & mos gentibus & feris natura ipſa præſcripſit. O tempora! quibus parùm ſolliciti ſumus an verum, an expediens, an ſolidâ utilitate, ſed an indictum majoribus, ut cernere acutum, nec ab aliis quàm à nobis ipſis, quod affectabat Epicurus, edocti eſſe videamur. Surgunt quotidie Gnoſticorum de gente infruniti nepotes, veteres iſtos æmulati ut ſupercilio & ab-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

ſtruſiore ſapientiâ, ſic ſublimiore ſummotâque à vulgo interpretatione Scripturarum: Qui Gnoſticos utinàm hac parte redderent, quos conjugaſſe, ex commentitiis ſuis Æonibus, *Bythum* profundum cum *Sige* ſilentio, multis Irenæus & quoque Tertullianus; hoc ipſo ſui accuſatores, tacito documento ea quæ ſunt profunditate ſuâ inacceſſa, quæ poſita in abditis temporum & obſcuritate rerum, tutiùs ſilentio prætermitti. Theologos Anaxagoricos, fatidicâ voce, Lutherus appellaſſe fertur, qui *quidlibet in quolibet Scripturæ loco* invenire noverint, ſed ità ut implicent magis quàm explicent. Et quod Pergamenorum Æſculapius in Philoſophos & Medicos ſui temporis, impoſitam illis quandam fuiſſe neceſſitatem acriùs contendendi, περὶ τῆς κατὰ τὴν αἵρεσιν ἀληθείας de eâ veritate quæ *in ſectam abiviſſet*, hoc ipſum in hodiernos ſæpè Theologos, & Philoſophos, atque etiam Doctos ordinis cujuſcunque quadret, quos ἐκ τῆς Ἐριστικῆς dixiſſet Antiquitas. Undè juvenum animi, ſed & plebum, veluti malefico quodam ſidere afflati, ſalebroſis ac perplexis capi modò novis, vaniſſimè perſuadendi nihil tot ſeculis, ſummis licet ingeniis, maximis ſtudiis, labore plurimo, ætate

Iren Lib. I. C. I. Tertull. de Præſcr. Hæret. C. XLIX.

Galen. περὶ πεπονθότ. τόπ. *L. III. T. III. p. 271. Baſ. 1538.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

tate in longam quandoque ſenectutem productâ, nihil aut inventum utiliter, aut aſſertum fortiter, aut explicatum dilucidè eſſe, ut dicatur hodie, primus ille adeò hanc invenit viam! Ac ferè ut quiſque Nanus eſt, ità Gigantum, qui nos omnes auctoritate ac ſapientiâ præceſſerunt, humeris innixus proſpicere ſibi longiùs videtur. Nec deinceps Homeris ipſis unquàm Ariſtarchi vel Zoili aut maſtiges deerunt: Et ut quis omnium in ſcribendo poſterior eſt, hoc ipſo cenſor priorum exurgit, uti Lucilius Ennium, Lucilium vel Plautum Horatius, Horatium ut ſæpè durum & coactum alii, ità Socratem Plato, Platonem Ariſtoteles, Ariſtotelem Epicurus, Epicurum benè multi caſtigaſſe ac culpaſſe memorantur, omnes talione luituri. Quin utinàm ne Socraticæ & inauſpicatæ cornices unquàm apparerent! ſic enim ſapientiſſimus Græcorum parùm ergà ſe gratum Platonem expreſſit, nec Pythagoræ decantatiſſimam pietatem in Pherecydem magiſtrum ac ſenem æmulatum, dùm iſte Cornicis inſtar, qui Cygnus antè viſus ſomnianti Socrati fuerat, calvariam Magiſtri ſui roſtro ſubindè fodicaret. Ac ne quid ad infelicitatem literarum deſit, quod

Scriptor. de Vitâ Pyth. Laert. in Pythag. & Plat. Athen. Lib. XI. &c.

ſta-

ſtatutum ſemel ſcriptumque eſt, qualecunque fuerit, trabali veluti clavo fixum adhæreſcit, τὰ ἰσχυρῶς δοκέοντα dixit Cous ſenex de Medicis ſuis, quæ fortiter tenentur, uti τοὺς ταῖς αἱρέσεσι προσεστηκότας opinioni mordicùs addictos notavit Galenus. Parati ſanè verbis retractare omnes ſi in viam revocentur, revocandi nunquàm: Non magis, ut cum aculeo illo ipſo loco ingenioſus nimis Pergamenus, quàm ſe judice divellendus eſſet *à Moſe* Judæus, aut *à Chriſto* Chriſtianus; vel ut in ſenſum eundem Apollinis Oraculum, à Porphyrio ſcilicet de Chriſtianâ conjuge ſuâ interrogatum, antè docendi *in aquâ impreſſis literis ſcribere*, aut *per aëra volare*, quàm à ſententiâ ſemel adamatâ ac pertinaciter defenſâ vel latum unguem deſciſcere.

Hippocr περὶ *νόσ. p. 178. Baſ. 1538.*

Gal. T. III. Tr. II. p. 34. Baſ. 1538.

Χρηστοῦ.

Auguſt. de Civ. Dei L. XIX. C. XXIII.

Sed quid ego multis, AUDITORES, quæ vellem magnoperè eſſe obvia minùs aut explorata? Aut quid vos longiori ſermone moror, nec ad mali tam altè radicati primum quaſi fontem rectà duco? Eſt ſanè legitimus amor ſui, naturâ ipſâ ſtimulante, ac Deo præeunte in exemplum. Nemo velit Abderita credi, vel Bœotus, vel Arcadum aut vervecum de patriâ, cujus mamillæ in parte lævâ

nihil

nihil ſaliat. Ità famæ nemo prudens incurioſus ſit, quæ & Galbæ laus aliquando fuit, nec famam tamen ſuam, quod laudatiſſimum, venditantis. Tac. Hiſt. 1. 49. Sic & laudabilis æmulatio, quæ acriores diſcendi atque emergendi faces ſubdere ad ſtudia ſolet; uti honeſtum certamen ingeniorum eſt, abſque quo in ſegnitiem torporemque animi reſolvantur, qui eo ſtimulo mutuum ſibi & ardens ſpeculum fiunt, ut de Platone & Xenophonte, de Æſchine & Demoſthene, memoratum, quorum oppoſitu accendatur flamma quædam & cupiditas laudis *tacitis concepta medullis.* Quos intrà limites ſi amor proprius, ſi ſtudium laudis & gloriæ quæ ſapientiæ in tributum cedit, ſeſe contineret, nulla veluti tabes nullus ignis acrior intrà membra quaſi fureret, ac ſævum in modum depaſceret: Non hiſtrioniam totus penè mundus Literatorum exerceret, qui ſub larvâ humilis de ſe ſenſûs, demiſſâ ſub veſte ac ſordidâ, occultant plerumque ampullas & cothurnos: Non abiviſſent φιλαλήθεις, quales apud Laërtium, Laërt. Proœm. in Arrogantium quandam ſectam quibus nihil eſt non inveſtigatum, nihil impervium, ac ſæpenumerò

nil intrà eſt oleam, nil extrà eſt in nuce duri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Nemo ſibi arbitrium alienæ vel eruditionis vel famæ vendicaret, aut ſuæ velificaretur cum alterius cujuſcunque infamiâ: Neminem de veritate certantem aut puderet ſuccubuiſſe, vincit enim qui ità vinci ſe patitur, aut efferret inſolentiùs victoris nomen, nempè hoc tu

ſolamen habeto
Mortis, ab Æmonio quod ſis jugulatus Achille!

Ità nemo regnum aut dictaturam aut ſummum ſapientiæ tribunal invaderet, vel ſe ſolertem ſeu in arte ſolum daret, quaſi quicquid ad doctrinam vel ad encyclopædiam facit, domi ſuæ aut ſuo in ſuburbano naſceretur. Nemo denique tàm ſe ipſe miraretur, quin ſuum cuique attributum eſſe errorem, ſuo quemque ſenſu ac ratiocinio nonnunquam falli, & manticæ in tergo plus ſatis eſſe vitii, cognoſceret. O infortunatos, quibus ſpeculum ſuum & fama quotidie mentitur, & niſi quod ipſi faciunt aut moliuntur nihil rectum putant, *phantaſmata*, dixit Satyricus, *non homines!* O vanas quibus plerique noſtrûm decipimur ac velut incantamur imagines, ut noſtras etiam cicatrices amemus ac lambamus ulcera, diſerti ſæpè ſtultitiæ quiſque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

que ſuæ jactatores! O telum peſtiferum quo verſutus ille in ipſo exortu hominem petiit ac perfodit, futurum *animal gloriæ!* pellucente αὐθαδείᾳ etiam intrà fiſſuras laceri pallii, etiam ſub Xenocratis gravi & ad ſeveritatem compoſito vultu, etiam ſub imbre quo perfuſus Diogenes ad ſui commiſerationem invitabat. Quomodò de Stoicis argutè Veteres, & de Cynico divinus Plato, ſuperbos Philoſophi toros lutatis pedibus ſordidante, faſtum eos majori faſtu conculcaſſe. *Laërt. in Diog. L. VI. Tertull. Apolog. XLVI.* Velut utres inflati ambulamus, tumentes Antimachi, omnis Minervæ homines, Promethei & *ſapientum* aut *mortalium primi*, dùm reliqui ſicut umbræ volitant, qui ſæpè minoris quàm bullæ aut muſcæ ſumus! *Job. XV. 7, 8.* Sed fallaci illo tubo amoris proprii ſic noſtra augentur & dilatantur, ut nobiſmet ex muſcis elephanti videamur, & inſtar ranæ illîus, apud Mythologum, aquâ interceptâ diſtentæ, ità quandoque opinione ſapientiæ, aut nominis alicujus, turgeſcimus ac diſtendimur vento gravidi, ut rumpantur ilia: Vel mendacis imaginis umbrâ flammam admovente, præbenteque furori alimentum, inſanientes veluti Narciſſi præcipitamus ad exitium.

Et amabo vos, AUDITORES, ad quid ſtudia ferè noſtra, vigilias, noctes, certamina, ſcripta elucubrata, aut novorum εὑρημάτων portenta, ſpectare exiſtimatis? Mihi credite, rarò ad ſalutem publicæ rei, vel ad εὐθυμίαν, ad εὐεστὼ, ſeu parandam animi tranquillitatem, quam μητέρα ἐτῶν matrem annorum rectè nonnemo appellavit! Plerumque ad gloriolæ mentem perurentis aucupium, hujuſque non infrequenter ſuprà vel meritum vel ætatem, titillante ſe tollendi ſuprà alios prurigine, nomenque propagandi: Nec tam profectò laboramus, per nos uti lux nova in res obſcuras inferatur, quàm ut ſpectemur ipſi in luce hominum, ac digito monſtremur. Prô hominum dementiam! dùm prodigi ſanitatis, quietis, vitæ, anheli currimus ad famam, id eſt in vacui ac ſæpè nos fugientis ſimulacri, fugacis ſemper,

(corpus putat eſſe quod umbra eſt)

maleſanos amplexus, & hos improbis ſæpè mediis, qualiter proditum de Domitiano eſt, neminem magis ſerviiſſe cupiditati gloriæ, ſed omnia ſimulatè, omnia inſidioſè, ſimplicitatis ac modeſtiæ imagine, inſolenter tandem violenterque peracturo. Prô Deum im-

Suet. in Domit. Tac. H. IV.

mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

mortalem! ſi vel maximè familiam in literis duxiſſe venturâ ætate perhibearis, ac

te noverit ultimus Iſter,
Te Boreas gelidus, ſecuraque regna Canopi,
Quique renaſcentem Phœbum cernuntque cadentem:

Si vel nuncupetur tuo de nomine, poſt expletam mortalitatem, imitatorum ſervum pecus, audianturque etiam intrà Eccleſiæ pomœria, quales olim fuêre Origeniſtarum, Johannitarum, Acacianorum, Photianorum; & ſi quæ plures infauſtæ appellationes; quomodò etiam Commodi, nati ad infamiam Romani nominis, hanc fuiſſe ambitionem Dio & Lampridius retulerunt, ut de nomine ſuo *Commodiana* urbs Roma, Senatus Populuſque *Commodianus*, & Auguſtus menſis *Commodus*, dicerentur: Si denique vel famâ tui nominis perſtrepuerit Orbis, ac de te nulla unquàm Vetuſtas, nullæ Gentes, ac ne Lapides quidem obmuteſcent: Ah, quàm vana hæc *miſeræ ſolatia mortis*, vana caſſi ſæpè laboris monumenta! Hæc tu, quiſquis tandem es, hæc

Dio Hiſt. L. LXXII. Æl. Lamp. in Comm. Ant.

cinerem aut manes credis curare ſepultos!

Et quid iſtud vel felicitatis addat, non jam

Diis Manibus, ſed cœleſtibus Animis quos beatæ ſedes capiunt ſecuros rerum humanarum; vel demat infelicitati ſi parem cum Tantalo, vel Ixione, aut inferno Dite, ſortem experiaris?

Quò hæc mea ſpectent, AUDITORES omnium Ordinum Humaniſſimi, ut ad portum tandem recto curſu properem, intelligitis opinor abundè ſatis. Gloriam videlicet hanc unam & certam eſſe, impleviſſe partes omnes officii, conſcientiæ rationes exegiſſe omnes, omnique fide ac ſtudio in illa ſola incubuiſſe, quæ Deo Opt. Max. grata, Reipubl. utilia, Academiæ glorioſa, decora literis, profutura Juventuti, & univerſæ Eccleſiæ nobiſque ſingulis ſalutaria, omnium ſuffragio cenſebuntur. Nec ſpectabit aliò Edictum Majeſtatis, ſi quod veſtro, SPLENDIDISSIMI PROCERES, interventu aliquando promulgetur, cujus auctoritate tùm qui in ſublimiore docentium choro verſantur, tùm qui inferiora hæc ſubſellia premunt, ſinguli intrà veræ æmulationis lineas, & publici commodi quaſi circum contineantur. Ità demùm eruditio, etiam inter iniquiſſima hominum judicia, & probra, & dentes ſeſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

quipedales, ſibi ipſi præmium fuerit, & certa tandem pactione quaſi mercedis IMMORTALITAS. Hæc ſiquidem una eſt quæ brevitatem vitæ, quæ laborum ſtudiorumque moleſtias conſolatur; non profectò ut in omni hominum cœtu, & omni ſermone, aut omnibus in terris, celebremur, ſed ut collocatis cum publico fœnore talentis morituri vivamus, neque jam in ore hominum, ſed in æternitate temporum, quæ quotiens obverſabitur animo, nihil utique magnum nihil optabile in rebus humanis videbitur. Quæcunque enim futura eſt memoria noſtri nominis, ſit vel ſempiterna, quantillum eſt, ſi ſeculorum ſucceſſionem ipſamque Æternitatem reſpicimus, ſpatium illud temporis in quo laudabimur? Et quàm arcti ſunt terræ limites, quos intrà diffundetur umbra quædam noſtræ laudis? Siquidem ad illius exemplum qui Alcibiadis prædia cum Atticâ, Atticam cum Græciâ, Græciam cum Orbe reliquo & habitato componeret; ità nos quoque Urbem fortè vel Provinciam aut etiam Chriſtianum orbem, in quo manſurum putamus noſtri deſiderium, contulerimus non modò cum iis omnibus Terris quæ hodiè calcantur & incoluntur,

tur, ſed etiam cum vaſtâ totîus Univerſi mole, aut cum Cœlorum illis ſpatiis quæ beatorum ſpirituum, quotquot cœleſtium inanes non fuerunt, certa atque æterna Domus, ſuprà caduca rerum & quicquid mortale eſt immenſo evecta ac ſublimata.

Sed ne in illa ipſa pro quibus dicturus acceſſi peccare commoda videar, Vos primùm appello, SUBLIMES hujus Academiæ PATRES, qui nullum tempus dimittitis quin de incremento literarum quod cogitandum ſit cogitetis. Vos eſtis, quorum in hanc quam modò adminiſtratis provinciam adventu, reviviſcere veluti ſtudia, ac noſtri ſoles novâ quâdam luce fulgere conſpiciuntur. Non equidem perindè affecti eſtis atque olim Cajus ille Marius, uti Muſis infenſus & Gratiis, ſic indignatus in Romanam Nobilitatem quod Græcas literas impenſiore curâ addiſceret, ſenis Catonis ad exemplum, quarum deſiderio non Athenienſium modò ſed (quod Strabo pluribus) Maſſilienſium quoque Ludum literarium illa ipſa frequentaret, ut deindè Acta majorum & Hiſtoriarum monumenta lectitare cum fructu ac voluptate poſſet. Probaturi vos magis Sigiſmundi Imperatoris, ad rudes

Plut. in Mar. init.

Strabo Geogr. Lib. IV.

rudes literarum Germaniæ Septemviros, aculeatas in Synodo Conſtantienſi voces, *illiterati eſſe indecorum Nobilitati nomen*, quibus percitus Barbatus ac ſeneſcens Ludovicus, accuſatâ primæ ætatis ſocordiâ, animum ſtudiis ſolerter adplicuit. Enimverò quum admodùm nuper hunc Præſtantium Virorum Cœtum coràm ſalutaretis, ſignificaſtis ore Fortiſſimi Ducis, Scipionum quondam æmuli amore literarum, in id Vos curas omnes veſtras intendere, eaſdemque effudiſſe in ſinum PATRIÆ PATRUM, quibus ſolis eſſet ſtatuendi poteſtas, ne deinceps Batava, etiam generoſo ſatu procreata Juventus, cruda ſtudia in Forum, in Curias, in Pulpita, ac Tribunalia propelleret: Ne adeò ad Themidis minùs ad Eccleſiæ ſacra antè convolaret, quàm eſſet illa Eloquentiæ primùm ſtudio, quod Juriſprudentiæ ac Sapientiæ alteri naturâ & officio conjunctum credidit Cicero, tùm Græcis literis quibus ali ac perfici ingenia ævum quoque Tullianum cenſuit, ſubacta ac præparata,

docta ſermones utriuſque linguæ;

indè ad Hiſtoriam utramque animum adjectura, ut rerum pace belloque, domi & foris, in Romanâ & Chriſtianâ Republ. geſtarum ob-

Dubrav. Hiſt. Boh. L. xxv. Dan. Par. Hiſt. Pal. in Ludov. Barb.

ſervatione, incoctum honeſtis exemplis ac pertentatum pectus adferret ad ſtudia ſeveriora. Quo ſanè fiet ut nos ipſi qui labores, vigilias, ſalutemque ipſam in ſpes haſce veſtras profundemus, per Vos ac Veſtram fidem quæ in Rempubl. ſumma eſt, per auctoritatem cui ſemper dediti fuimus, per ſapientiam quam ſuſpicimus univerſi, per munificentiam denique Veſtram quæ benè meritis nunquam defuit, erigamur atque in dies recreemur.

Ad Vos deinceps me converto, COLLEGÆ HONORANDI, Libris legendi pariter & Faſtis, & quibus unà mecum commiſſa hæcce tanta pignora, obteſtatus per has quas junximus dextras, per ſalutem tot Populorum in quam hæc pubes adoleſcit, per communis quo obſtringimur ſacramenti religionem, ut ne, colligati tot ſanctiſſimis nexibus, odiis unquam diſcindamur, aut diſtrahamur affectibus, aut privatis commodis cum publici diſpendio ſerviamus. Eſt enim Oleæ prudens Minerva inventrix, nec armata niſi in ſapientiæ tutamen; uti ſunt Charites non modò implexæ manibus, ſed & nudæ nullo velamine aut fuco, præferentes pectore quod Epigraphis ſæpè Marmora, *Dolus malus abeſto*! Procul

ſint

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

ſint qui inter nos bella volunt, mercedibus emptæ ac viles animæ; longéque ab his Μουσῶν θύραις, à ſanctiſſimâ hac Æde ſummoveantur ſimulatio, & livor, & malæ mentis œſtrum, & dolus, &

bellum ferroque excîta libido!

Et quæ olim fervere ſtudiis videbatur, deinceps audiat Concordiæ Templum, ὁμονόειον appellaret Dio, veriùs quàm quod à Tiberio ob unionem familiæ Cæſareæ, ſpirante adhuc Auguſto, Romæ conſecratum fuiſſe legimus. *Dio Lib. LVI. in Aug.* Quin mutato veluti nomine, qualiter Cappadociæ quondam Metropolis Mazaca, in quâ duo Ariarathæ rarâ & inſigni concordiâ præſiderent, Εὐσεβείας *Euſebiæ* ad Argæum montem, in mutuæ Pietatis ſymbolum, nomen accepit; ità hæc Metropolis omnium Diſciplinarum, Hollandiæ hic Ocellus, *Euſebiæ* appellatione omnium ore prædicetur! Sic magna vis erit ad excitandam Juventutem, magnum laudatumque nomen, ſed & inconcuſſum robur unum & idem ſentientis Eruditi Senatûs. Sic pari jugo in ea nitemur non quæ ad oſtentationem acuminis, aut ad inſolentem apparatum, ſed quæ ad concreditæ nobis Ætatis captum profectumque accommodata vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

debuntur: Ut quæ ſcire eam expediat, hæc in publico ſciamus, & quæ adſtruimus verbis, ſeu jam Sapientiæ aut Gratiarum ſtudium ac cultum commendamus, ſeu admiranda Summi Opificis Humanæque fabricæ, ſeu Juris & Æqui religionem, ſeu denique τὴν Θεοσέβειαν prædicamus vel Θεοζωΐαν, nam & Σεμνοθέους ipſos dixêre Celtarum vates, ſinguli noſtro adſtruamus ac firmemus exemplo, nec illud, *Ite*, ſed quod familiare anteeunti ſemper J. Cæſari alterum, *venite, ſequimini*, identidem parietes noſtri reſonent!

Quod & veſtrarum eſſe partium, VIRI DEI, dum ſedetis quotidie ad rationes, non dicere modò optimè ſed facere, & Jacobeæ voci puras caſtaſque manus adjungere, infixum plus ſatis animo veſtro hærere ſcio. Et quanquam nihil profuturo gemitu, quibus bella geri placuit, cenſebor in irrita vota pectus meum diducere, non deſinam tamen altâ magnâque voce ingeminare *Pacem, Pacem!* ultimum Chriſti Servatoris depoſitum. Sit ſatis irarum, an furorum dicam, quibus

penè omnis Regia Cœli
In partes diducta ruit!

Fitque tandem ut quæ vanâ perſuaſione obtenditur Veritas, eadem obſcuretur ſi non amit-

mittatur altercando; ut illi ipſi qui maximè de Religione certant, Religionem omnem; compoſito quaſi, animis excutere velle videantur; redeatque Alexandrinæ quondam Eccleſiæ totiens laceratæ odiis & mixtæ tumultibus fatum, quæ τὰ σεμνὰ τῆς ἐνθέου διδασκαλίας veneranda Chriſtianorum Sacra, mediis in Iſiis & Serapiis ac Theatris cavillantium, conſpuenda probris atque exibilanda haud ſemel propinavit. Non ità vos, Viri Fratres, imò quod ad Antonium ſuum moribunda Cleopatra, ſubductura ſe Octaviano triumpho, *Non per me, O Antoni, de te triumphum duci ſiveris!* idem vos ad ejus Veritatis & Religionis, pro quâ ſunt nobis noſtriſque majoribus tot magna bella pugnata, auctorem ac principem Jeſum; Non per nos, Domine, non per nos de Te, de Religione, triumphum duci patiare! Cogitemus horam illam noviſſimam quâ pœnitebit litium, & precabimur morituri eam pacem quam vitilitigandi an imperitandi præpoſterâ libidine turbavimus vivi, detumeſcentibus tum ſanè odiis, & converſâ indignatione omni in nos ipſos affectuſque noſtros. Quin ingemiſcamus, ituris ad Cœlum ſuſpiriis, chariſſimæ Patriæ, tot Civibus, tot Fœdera-

Plut. in M. Anton.

 tis

tis implicatis exitiali bello, conſpirante immiti ac Stygio Hoſte contrà Aras & Focos, contrà vitas fortunaſque noſtras, & illud ipſum quod colimus & adoramus Numen.

Dum fragor armorum trepidantes perſonat aures,
Et Gallos iterùm Capitolia noſtra petentes
Cernimus, & Rhenum Germano ſanguine tingi,
Moſamque & Scaldim ſævas ſepſiſſe phalanges:
Dum Bellona minax facibuſque armata Megæra,
Lethumque, inſidiæque, & lurida mortis imago,
Arma, cruor, cædes, incendia, dextraque flagrans,
Et pavor, & maleſuada fames, ac triſtis egeſtas
Noſtros antè oculos volitant, atque omnibus una
Impendet clades: Superos ni in vota vocamus
Martia GUILHELMO *qui frangant Lilia* SALVO,
Et lætis mutent ſubitiſque ligonibus haſtas!

Sed in Vobis tandem, SUAVISSIMI JUVENES,
Gloria Palladiæ deliciumque Domûs,
quorum causâ ſuſcepta eſt hæc à me dicendi provincia, undè velut orſa fuerat mea terminetur oratio. In ſpem ſiquidem maximam, & quemadmodùm confido veriſſimam, adducti ſumus, hunc ipſum quem modò ingredimur Annum Academicum, novo Magiſtratu, novis certè acrioribus ſubditis laudum

ſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

ſtimulis, fore huic Reipublicæ fortunatum, Eccleſiæ optabilem, Parentibus & quorum ex nutu pendetis gratum lætumque, ac Vobis ipſis tandem auſpicatum, compreſſâ licentiâ, fractis cupiditatibus, vanis & inutilibus, multo magis quæ ad omnem proterviam ac perniciem animorum ducunt, æternùm valere juſſis. O præclarum mihi vobiſque omnibus hunc ipſum diem! quô incipietis ſeriò ad animum revocare, ſanè ad libertatem vos eſſe natos, quam velut Hæreditatem majores veſtri reliquerunt qui

ſanguine nobis
Hanc patriam peperêre ſuo;

ſed & natos vos ad decus, ad tutelam, ſalutemque hujus tantæ Reipublicæ, ut jus, æquitas, fides, honor pudorque priſcus in Foro, Concione, Judiciis, Provinciis, Senatu, per vos aliquando redeant. Huc poſthac deſideria, huc ſpes, huc vota, huc ſtudia, laboreſque & veſtri & noſtri convertantur! At *quantula veſtra voluntas*, inter blandimenta flagrantium libidinum, ac turpes amplexus, oſculata Philetarum more ut ſtranguler, dum lætus in præſens animus quod ultrà eſt nihil aut leviter curat. Cogitate, obſecro, quàm malè ſit extrà legem viventibus, qui ſibi ipſis

tan-

tantùm hoſtes, ut de Vitellio Tacitus, ſecu-
Hiſt. II. 31. ri pœnæ ac *pendentis habenæ*, quod meruerunt habent tamen certò quod expectent: Et ſeu adoleſcentibus ſeu ſenilibus annis ſumus, ſeu primâ ſeu extremâ luce ætatis, putate tantundem à morte omnes abeſſe, uti tantundem eſt omnibus ad immortalitatem viæ. Ite nunc, ite JUVENES, & vota in annos in ſeculum diſponite! Patrimonii veſtri in nimiis ſæpè opibus rationes ſupputate! Fortunam inſanâ perſuaſione vobis quiſque fingite! Quò feret impetus, ſuccenſis æſtu præcordiis, accurrite! Noxio ſanguine acceptis
Dio L. LX. Suet. C. XLII. in Claud. injuriis parentate, & Claudii verbum, ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι *inultus ne abiverit*, veſtrum facite! Cornua vel odia frontibus, furorem animo, manibus pila, haſtas, gladios circumgeſtate! Aut etiam delicias, otia, nuptias, magiſtratus, faſces ipſos, deſtinatione veſtrâ præcipite; atque omnia tandem facite, & magnis cogitationibus pectora implete! cras inopino fato exeuntem properantemque ſpiritum excuſſuri. Quare ſi gaudendum vobis eſt; quidni eo gaudio quod ne inſtantis quidem fati acerbitas tollet? Si cupiditate pectus veſtrum inflammandum, ſi fatigandum ſtudiis, conatibus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

tibus, votis, quidni aut ſolummodò aut præcipuè iſtorum intuitu, quæ origine cœleſtia, honeſta deſiderio, fruitione jucunda, eventu certa, fructu ſalutaria, duratione tandem æterna, & quibus veluti gradibus in Cœlum aſcendatis?

DIXI.

LECTORI BENEVOLO S.

Audio fuiſſe præcipites oppidò cenſores vel accuſatores conſilii mei, quo PROCERUM *voluntati ac piis ſtudiis, procul omni privato affectu, quod ingenuè ſanctèque profiteor, obſecundare pro modo ingenii mei, & pro Orationis finibus, unicè animum induxi. Hi ſi paraverint mihi apud ſuos invidiam, quaſi aut quemquam*

ſermone meo offendere, aut omnem Criticorum diligentiam ac neceſſariam ſæpè τὴν συλλαβῶν ἐξέτασιν, vel quoque laudatam & veri nominis προσκοπὴν, è Reipublicæ literariæ Studiis expungere (ſi Diis placet) intenderim, næ illi ità habeant! Eos ipſos omnium ſanè primos, Criſi parùm æquâ, & præpoſterâ, Pagellis hiſce meis auctoritatem eſſe addituros ac fidem. Tuum erit, mi Lector, quod res eſt arbitrari.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
232 K 19